

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

OVER EEN HUIDAANDOENING DOOR GENEESKRACHTIGE BLADEREN.

Naar aanleiding van de klinische les van prof. J. A. VERBUNT (zie dit *Tijdschrift* 1933, bldz. 4436) zou ik het volgende willen opmerken. Het lijkt mij zeer twijfelachtig, of hier inderdaad gesproken mag worden van een dermatitis medicamentosa. In alle vier de beschreven gevallen ging toch aan de bladertherapie een jeukend uitslag vooraf, en daar wij weten hoe ongunstig sommige eczemen reageeren op allerlei, vaak oogenschijnlijk zeer onschadelijke prikkels, zou men in deze gevallen mijns inziens op zijn hoogst mogen spreken van een verergering der aandoening door de toegepaste therapie. Of deze therapie werkelijk different is geweest, zooals prof. VERBUNT veronderstelt, staat nog zeer te bezien. De Inheemsche bevolking gebruikt voor haar zeer veelvuldig voorkomende huidaandoeningen, met name voor open huidplekken, van *ulcera tropica* af tot oppervlakkige eczemen toe, dikwijls bladeren, vaak zonder eenige andere bijzondere voorwaarden aan het gebruikte blad te stellen dan den eisch van soepelheid. Men beoogt daarmee toch in het algemeen niet anders dan het afsluiten van de wond van de lucht en het beschermen ervan tegen uitdroging en andere pijnlijk aandoende prikkels. Dat van tijd tot tijd een dergelijke afsluiting, door prikkeling van de huid tengevolge van de zich ophoepende ontstekingsproducten, zal kunnen leiden tot een met de grootte van het bedekkende blad overeenstemmende eczeemplek, zal wel niemand bevreemden. Het tweede, derde en vierde geval in het artikel van prof. VERBUNT behooren wel vrij zeker tot deze groep van onspecifieke eczeemverergeringen.

Het is daarnaast een feit, dat soms ook bladeren als jeukstillend middel worden aangewend, doch de primitieve pharmacie der Inheemschen gaat dan van de zeer juiste veronderstelling uit, dat men om het in deze gevallen beoogde chemotherapeutische effect te bereiken de werkzame stoffen moet vrijmaken, dus de bladeren moet kneuzen. Inderdaad is deze therapie in het eerste geval toegepast. Een bewijs voor de mislukking ervan ligt wel in het alsnog opzoeken van Westersch geneeskundige hulp. Het bewijs van de verergering, die door dit bladmoes zou zijn veroorzaakt ontbreekt echter; evenmin is nagegaan of de huid van den patiënt een bijzondere overgevoeligheid tegenover het gebruikte kruid vertoonde, wat met de zoogenaamde lapjesmethode gemakkelijk kan worden nagegaan.

Hiermee wil natuurlijk allerminst gezegd zijn, dat er geen plantendeelen te noemen zijn (zooals uit het gematigde klimaat *Rhois toxicodendron*, *Primula obconica*, en uit ons Indië het *Daoen kemadoe* en *Kajoe renggas*), die op zichzelf toxische en andere huidprikkelingsverschijnselen kunnen teweeg brengen. Dat ook onder de Indische huismiddelen wel eens dergelijke plantendeelen beteekenis hebben, is a priori geheel niet onwaarschijnlijk.

Medan, 1 November 1933.

W. J. BAIS.

Gaarne wil ik de opmerkingen van den heer BAIS over mijn klinische les, verschenen in dit *Tijdschrift* van 30 September 1933, beantwoorden.

De heer BAIS schijnt elk jeukend uitslag als eczema te diagnosticeren, een wijze van doen, die mijns inziens geheel verkeerd is en niet krachtig genoeg kan bestreden worden. Uitgaande van deze verkeerde meening, verbetert hij, terwijl hij van de besproken patiënten niets gezien heeft behalve een afbeelding, mijn diagnoses en verklaart dat alle patiënten, behalve de eerste, leden aan eczema. Tegen deze bewering diene het volgende.

Slechts het eerste patiëntje, het kind, had aan het linker onderbeen een aandoening, waarvan men zou kunnen veronderstellen, dat het een eczema of een dermatitis eczematosa was (zie echter verder).

De tweede vrouw leed aan jeuk, zonder veranderingen van de huid.

De derde vrouw had scabies, zonder secundaire veranderingen.

De man had jeuk aan het scrotum, verder niets.

Er is geen sprake van dat de patiënten 2, 3 en 4 iets hadden, dat door een arts met geringe dermatologische scholing eczema genoemd zou kunnen worden.

Volgens den heer BAIS zou ik de verergering van een bestaande dermatose niet kunnen onderscheiden van een opzichzelfstaande huidaandoening. Onder verergering van een bestaande dermatose wil ik, in dit antwoord, alleen het geneeskundige begrip „verergering” handhaven, te weten dat van een bestaande huidaandoening een of meer symptomen, hetzij objectief of subjectief, in duidelijkheid en hinderlijkheid toenemen. En geenszins het begrip van den leek, die van verergering spreekt als een bepaalde huidaandoening er wat „leelijker” of „viezer” gaat uit zien.

Bij geen der beschreven patiënten nu is sprake van verergering der bestaande dermatose. Bij het kind bleef, gedurende een maand alles hetzelfde, de bestaande jeuk verdween niet, er verergerde niets. Na een korte behandeling met boorzalf genazen de necrotische plekken, er kwam geen nieuwe jeuk terug en ook geen nieuwe huiduitslag, weshalve ik het ontbreken van recidief moet aanvaarden als een argument tegen eczema. De waarneming leerde, dat zelfs dit kind geen eczema had.

Bij de Bantamsche vrouw verdween de jeuk, het eenige bestaande verschijnsel, door de behandeling met de bladeren.

Bij de Soendasche vrouw verdween de jeuk niet door de behandeling met bladeren. Doch er bleek uit niets, dat de scabies verergerd was, verondersteld mag worden, dat op een behandeld plekje de jeuk verdween, doch dat op een vlakbij gelegen een andere parasiet nieuwe jeuk veroorzaakte.

Bij den man bestond pruritus scroti. Deze jeuk verdween onder de behandeling met bladeren.

Bij geen der besproken patiënten is dus sprake van verergering der symptomen; het eenige verschijnsel was jeuk, bij twee verdween het, bij twee bleef het onveranderd. Wat nu deze patiënten gemeen hebben is een bepaalde „verandering” van de bestaande huidafwijking en wel een verandering, die bij alle vier en de honderden andere patiënten met deze bladerendermatitis, die ik gezien heb, voorkomt, een circumscripte, oppervlakkige, necrotische erosie, die het meest lijkt op verbranding van de huid en wier vorm vaak overeenkomt met den vorm van het gebruikte blad of bladstuk. Derhalve blijf ik het er voor houden, dat een of andere toxische stof in de genoemde bladeren een overwegende beteekenis heeft in het tot stand komen van deze goed te omschrijven huidaandoening.

De Inlanders, die onze polycliniek bezoeken, gebruiken de bladeren niet, omdat ze zoo „soepel” zijn, noch omdat ze de lucht afsluiten, noch om de bestaande ziekte te beschutten tegen uitdroging of andere pijnlijke prikkels. Alle antwoorden, die ik ontving op de vraag, waarom ze de bladeren gebruiken laten zich terugvoeren tot twee hoofdgroepen:

„boewat baik lekas” (om snel beter te worden) en:

„boewat mati itoe gatel” (om den jeuk dood te maken).

Meteen herhaal ik, dat de Bataviasche inlanders bij hun jeukende dermatoses bepaalde bladeren op de aandoeningen plakken, zonder die bladeren van te voren eenige bewerking te doen ondergaan, behalve dan dat ze soms op maat worden uitgesneden of uitgeknipt. Wanneer de Bataviasche bevolking sirihbladeren eerst kneust en dan op een bepaalde wijze bij een bepaalde huidaandoening toepast, alsmede het waarom van deze handelwijze, is te vinden in de openbare rede van dr. KOKS, pharmaceut van de Geneeskundige Hoogeschool,

Batavia, December 1933.

J. A. VERBUNT.